

Turvallisuusverkoston kokous 18.5.2015

Aika: 18. 5.2015 klo 13–15

Paikka: Wanha Herra, Metelinmäki

Läsnä: Jukka Ihalainen (Letk), Kirsi Kuusinen-James (Verso, siht.), Kati Ulmala (Letk), Sirpa Knaappila (Letk), Eija Tiihonen (Phsotey), Jukka Suni (Letk), Katja Ryhänen (Lahden seudun kriisikeskus), Marjo Flekander ja Anita Pajuranta (Lahti /Siiri), Susanna Leimio (Verso), Marja Koivisto (Oivappk), Marita Saura (Lahti, koulutoimi), Mari (4 tuulen kokemusasiantuntija) Piia Rämö (sosiaalipäivystys), Marjo Flekander, Päivi Mykrä (Lahti), Marie Karttunen (Heinola), Leena Lankinen (poliisi), Heli Lehtinen (Letk)

Käsitellyt asiat

1. Tervetuloa

Puheenjohtaja toivotti kokouksen osallistujat tervetulleeksi.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirjan tarkistaminen

Muistioon ei ollut huomautettavaa.

3. Ajankohtaista alueelta

Lapsiin kohdistuneet pahoinpitelyt ja perheväkivalta on lisääntynyt poliisille tulleissa ilmoituksissa. Kevään aikana on koottu päijäthämäläistä toimintaohjetta niille tahoille, joilla on toimintavelvollisuus (poliisi ja lastensuojelu). Ohjetta ei ole vielä jaettu kaikille keskeisille toimijoille. Selvitetään asiaa ja käsitellään sen jakelua seuraavassa kokouksessa.

Vahvat ei kiusaa – tapahtuma järjestettiin edellisellä viikolla Lahdessa. Vesa Okkola oli mukana koordinoimassa tapahtumaa, johon osallistui noin 5000 yläkouluikäistä Päijät-Hämeestä ja muualta. Tapahtuman järjestämisessä poliisi, nuorisotoimi, Lahden Ensi- ja Turvakoti /Turvallisten perheiden Päijät-Häme –työmuoto ja motoristit koulukiusaamista vastaan yhdistivät voimansa ja mukana oli myös mm. pin up tyttöjä sekä kamppailulajien edustajia. Koulu- ja työpaikkakiusaaminen määritellään lähisuhdeväkivallaksi ja siksi tämänkin verkoston on hyvä tietää asiasta.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki edellyttävät yhteisöllisyyttä ja opiskelijoiden osallistumista. Kouluilla on tämän vuoden aikana tehty paljon asian edistämiseksi.

Ensi- ja turvakotien liitolla on Kannusta minut vahvaksi – hanke, johon liittyy koulutuksia. Päijät-Hämeessä järjestetään kolme tilaisuutta. Ensimmäinen tilaisuus oli 7.5 Heinolassa, jossa Satu Kallio alusti varhaisen vuorovaikutuksen merkityksestä. Kaikkiin tilaisuuksiin kutsutaan laajasti lasten

parissa työskenteleviä. Seuraavat tilaisuudet ovat 6.10 Lahdessa ja myöhemmin syksyllä Hollolassa.

Sosiaalipäivystys on toiminut marraskuun alusta ympärivuorokautisesti. Päivystyksessä on 7 työntekijää ja 1 työntekijä Ankkurissa. Kiireelliset sijoitukset ja lastensuojeluilmoitukset ovat lisääntyneet. Myös vanhusten huolestuttavista tilanteista tehdään entistä enemmän ilmoituksia. Lastensuojelu on kuitenkin edelleen suuremmissa roolissa. Muun muassa järjestyspoliisin partiot tekevät paljon lastensuojeluilmoituksia. Lapsiin kohdistuvasta väkivallasta tehdään rikosilmoitus poliisille.

Jos lähisuhdeväkivaltatilanne on esillä ensimmäistä kertaa ja perhe on hakemassa apua, poliisilla on mahdollisuuksia esittää syyttäjälle rajoituksia, jolloin asia ei etene käräjäoikeuteen. Poliisissa lasten pahoinpitelyasioissa yhteydessä voi tällä hetkellä olla mm. Leena Lankiseen ja Markku Vornaseen. Vastuualueisiin on kuitenkin tulossa mahdollisesti muutoksia, jolloin aihepiiri ei mahdollisesti kuulu enää syksyllä Leenalle.

Lastensuojelun sijoitusten määrät eivät ole Lahdessa lisääntyneet. Lastensuojeluilmoituksia tulee kuitenkin enemmän ja tietämys siitä, että asioista kuuluu ilmoittaa, on lisääntynyt. Konsultioivia kyselyjä tulee paljon päivähoidosta ja neuvolasta. LaSse – hankkeen moniammatillisissa työryhmissä ilmeni, että alle kouluikäisten osalta on aika vakaviakin tapauksia, joissa on kulunut pitkä aika, että ilmoitus on mennyt poliisille.

Mikäli lapsiin kohdistuvaa lähisuhdeväkivaltaa havaitaan tai epäillään, asiasta tulee tehdä vapaa- muotoinen ilmoitus poliisille. Ilmoitukseen ei ole erillistä lomaketta, mutta siitä tulee käydä esiin faktatiedot. Jos tilanne on kiireellinen, niin lapsi tulee viedä lääkäriin, joka toteaa vammat ja samalla on syytä soittaa poliisiin tai sosiaalipäivystykseen. Poliisille tehdään tutkintapyyntö, joka on pohjana esitutkinnan aloittamiselle. Jos syytekynnys ylittyy, niin silloin siitä tehdään rikosilmoitus. Kirjallisesti ilmoitus osoitetaan: Hämeen poliisi / Lahden poliisiasema. Poliisi päättää sitten, mitä asialle tehdään.

Mitä pienemmästä lapsesta kysymys, sitä vähemmän lapselta pitäisi kysyä, jottei hämähä se, onko asia lapsen kertomaa vai hoitotädin hänelle tarjoamaa. Keskeistä on se, miten tieto asiasta on tullut. Mitä lapsi on sanonut? Jos tekee ilmoituksen poliisille, ei tulisi jatkaa lapset puhuttamista. Kun puhutaan pienestä lapsesta, joka ei osaa sanoittaa tapahtunutta, ollaan sen varassa, miltä asia näyttää. Pieniä lapsia kuljetetaan Tampereen osaamiskeskukseen asian selvittelyä varten. Prosessi on aika raskas, sillä selvittely vaatii useita kertoja. On tärkeää tietää, miten toimitaan. Kouluille ja neuvoloille on iso kynnys tehdä ilmoitus keskustelematta asiasta vanhempien kanssa. Tämä on kuitenkin välttämätöntä silloin, jos pahoinpitelystä epäillään vanhempia.

4. Seudullinen kehittämisrakenne

Kunnat maksavat ehkäisevän työn seutukoordinaatiosta 35 senttiä/asukas. Ensi vuoden alusta toimenkuvaan yhdistyy myös ongelmapelaamiseen ja pelihaittojen ehkäisyyn sekä perhe- lähisuh-

deväkivaltaan liittyvä seutukoordinaatio. Siten kaikkien 4 tuulen ehkäisevän työn koordinaatio yhdistyy. Susanna näytti mallin eri verkostojen koordinaatiosta (esitys liitteenä).

Oivan alueella kokoontuu jo 4 tuulen ryhmä. Aava laajentaa mielenterveys- ja päihdeverkostoaan siten, että peli- ja lähisuhdeväkivalta- asia otetaan mukaan. Verkostojen verkosto tarkastelee asiaa palveluntuottajien näkökulmasta ja 4 tuulen kokemusasiantuntijaryhmä palveluiden käyttäjien näkökulmasta. Molemmat verkostot perustelevat, kuvaavat, jäsentävät ja ymmärtävät ilmiötä ja sitä miten työtä tulisi tehdä. Seutukoordinaatioryhmä suunnittelisi jatkossa myös koulutuksia eli siihen ei olisi jatkossa enää erillistä työryhmää.

Marak on Päijät-Hämeessä poliisivetoinen, ja toimintaa tunnetaan ja sitä käytetään vielä aika vähän. Rikosuhripäivystyksen paikallinen työntekijä eli Tuija keskustelee mahdollisesti Marak toimintaan tulevia. Tuija ja Seurakunta ovat järjestäneet myös kaksi naisten vertaisryhmää. Syksyllä käynnistyy todennäköisesti kolmas ryhmä. Jos uhrilla on päihteidenkäyttöä, se on haaste, sillä toiminta vaatii sitoutumista.

5. Koulutuksia

- Kannusta minut vahvaksi – hankkeen tilaisuus 6.10 (ip) Lahdessa pääkirjastolla
- Syksyllä on tulossa koulutusta myös Marakista
- Kenen hyvä elämä seminaari? on 27.10.2015 Wanhassa valimossa (ohjelma liitteenä)
- Väkipalautusforumi Turussa 17-18.9. Lisätietoja <http://www.ensijaturvakotienliitto.fi/>

Kevään aikana oli koulutuksia 17.3 neuvolan ja varhaiskasvatusväelle lasten kaltoinkohtelusta ja 18.3 ikäihmisten kaltionkohtelusta mm. palveluneuvontapisteiden ja kotihoidon työntekijöille. Syksyllä on koulutusta tulossa terveydenhuollon henkilöstölle. Koulutuksen aikataulu on vielä so-pimatta; keskustelua siitä on käyty mm. Aino Tarhalan kanssa. Koulutuspalautteissa koulutuksia pidettiin tärkeinä ja niitä toivottiin jatkettavan. Tilaisuuksissa oli kuitenkin liikaa asiaa ja liian kiire asioiden käsittelyyn. Ensimmäisenä päivänä ollutta Päivi Mykrän esitystä pidettiin erittäin hyvänä ja sille olisi tullut varata lisää aikaa. Tästä ilmoitusvelvollisuuden muutoksesta (ts. lasten pahoinpitelystä on aina tehtävä ilmoitus lastensuojelun lisäksi myös poliisille ja laajan verkoston valmistelusta paikallisista toimintaohjeista) olisi hyvä olla esitys myös muissa aihealueelle suunnitelluissa koulutuksissa. Kannusta minut vahvaksi koulutusten yhteyteen asia on kytketty. Ikäihmisten osuudesta hyvä viesti on se, että turvakodin palvelut ja myös yhdistyksen muu palvelut ovat ikäihmistekin käytettävissä.

6. Seuraava kokous

14.9 klo 13–15

7. Puheenjohtaja päätti kokouksen